

*Горенко Мар'яна Вячеславівна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань*

ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ВИБІР МАЙБУТЬОЇ ПРОФЕСІЇ

Дослідження у галузі гендерної психології останнім часом набувають особливої актуальності. Це пов'язано з соціально-економічною ситуацією в країні, розвитком суспільства, науково-технічним прогресом, переоцінкою цінностей. Одним із важливих напрямків дослідження гендерних відмінностей є вивчення їх впливу на вибір майбутньої професії. Підлітки, в силу своїх вікових особливостей, легко піддаються впливу різного роду стереотипів, тому психологам важливо вивчати вплив гендерних відмінностей, гендерних стереотипів на вибір майбутньої професійної діяльності.

Дослідженням гендерних стереотипів на вибір професії займаються як вітчизняні, так і зарубіжні вчені: Агеєв В.С., Бабаєва Л.В., Бест Д., Бендас Т.В., Дж. Маккі, Дж. Уільямс, Ільїн Є.П., Кланс П., Клецина І.С., Нікіфоров Г.С., Хорнер М., Шеріффс А., Юркова Є.В.

Поняття гендеру в суспільстві формується як соціальна модель жінки та чоловіка, яка визначає їх положення і роль в соціумі. Гендерна стереотипна система у сучасному суспільстві визначає, що чоловікам притаманні маскуліні риси, форми поведінки, професії і тд., жінкам відповідно – фемінні. У той же час фемінність визначається як вторинне поняття, незначне з соціальної точки зору. Гендерна система, як така, відображає асиметричні культурні оцінки і очікування, адресовані людям в залежності від їхньої статі.

Зарубіжні дослідження ставлення підлітків до перспектив вибору професії показують, що більшість молодих людей обирають професії, які соціум вважає відповідним їхній статі. При виборі професії особа може

остерігатись труднощів та додаткових бар'єрів, які можуть виникнути на професійному шляху у випадку вибору «нетрадиційної» професії. Крім того, чоловіки і жінки, які демонструють однакову високу компетентність та успішність, по-різному оцінюються соціумом. Наприклад, високо компетентні жінки частіше не користуються прихильністю ні чоловіків, ні жінок, тому що спростовують існуючі гендерні стереотипи [1].

До гендерних стереотипів, які впливають на вибір професії молодими людьми можна віднести наступні: інституціональний сексизм, професійна дискримінація, розподіл партнерських ролей, мотивація досягнення, стереотипи мотивації досягнень, страху невдачі, стереотипи типу «дім – кар'єра» та інші [2].

Отже, гендерні стереотипи, які присутні у сучасному суспільстві, дезорієнтують підлітків під час вибору професії, в результаті чого вибір молодих людей може бути помилковим. Така ситуація може суттєво вплинути на професійний та особистісний розвиток індивіда, на міжособистісні відносини, побудову сімейних відносин та на інші сфери життя. Дана сфера не є достатньо розробленою, тому вона потребує подальшого дослідження та вивчення.

Література

1. Агеев В.С. Психологические и социальные функции полоролевых стереотипов // Вопросы психологии. – 1987.- №2. – С.152 – 158
2. Толкунова І. Кар'єра і соціальні стереотипи: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=21&c=194>